

Z a t w e e f c h u   A w i s e s.

Dr. 24. Zettortdeenâ 14tâ Juni 1834.

J a u n a s   s i n n a s.

No Birschumuischas tai 21mâ Mei. Waffar muhsu basnijâ jauni teefas wihri us nah-kameem 3 gaddeem tappe swehrinati un lihds ar jauneem preekschneekeem un magasihnes usraugeem fawâ ammatâ eezelti. Muhsu gohdigs pagasta wezzakais jau 15 gaddus fawâ ammatâ stahwejis taggad jau 6tâ reise islaffihts irr par teefas preekschfehdetaju. Lai Deews dohd ka muhsu Birschu draudses teefa arri jo prohjam fawu gohdu un labbu flawu paturr un glabba.
Lundberg.

* * *

Pehterburgâ tohp swaigsnes-kihketaju tohrnis buhwehts, kurru skaisumâ, leelumâ un geldibâ nepanahs wiffas schahdas eerikteschanas wiffâ sinnamâ pasaulê. — Turpat arri f. g. wahju-nams preeksch behrneem, jeb behrnu-lasarete tikke eerikteta. — Augstais krohnis dohd tam semmes-darba-mahzitajam Schmalz pee Tehrpates augstas skohlas 5000 rublus zetta naudu, lai winsch wehl scho paschu waffaru isstaiga widdeju Kreewu semmi un wiffu peefihme, kas tur pee semmes-fohpschanas japeemim. — Tehrpatâ tiks arri tahds bah-rinu nams ustaishts, ka Nihgâ. Jau mihligi dahwinataji 1700 banko rublus schalabbad samettuschi. — Ddeffa-pilsehtâ tanni gohd-skreeschanâ, kas tur 30tâ April deenâ f. g. tikke turreta, 2 sirgi reisureisem 4 wersts zetta nohtrehje eeksch 5 minutehm laika. — Karlow-ska ja gubernementi 10tâ April deenâ f. g. wehl pawiffam sable nekur bija redsama, par ko mums jabrihnahs, jo tas widdus 125 juhdses wairak us deenas-widdus-puffi gult neka meh. Seens pawiffam nebija dabujams ne par kahdu naudu, weens wista pauts maksaja 10, weens mah-zinsch fweesta 80 kapeikas kappara. —

No Ahrensburges pilsehtas, Sah-mu-semmê. Kamehr 20 gaddi jau meh beh-digi usskattam fawu kugga-obstu jo deenas sel-labku paleekoht, peefmilshojoht un peeduhno-joht. — Jau wezzu-wezzos laikos lihds scho bal-tu deenu dabbas-gudri wihri irr fazzijuschi un juhrmallneeki irr to paschu juttuschi, krasii wee-numehr dsittaki juhrâ eekschâ steepotees, uhdens arweenu tahlaki no krasieem behgoht. No rwe-geru-un Sweedru-semmê bija preeksch 2500 gaddeem tikkai krahjums tahdu fallu, kas pawiffam weens pee ohtra nedaduhrah; muhsu Gaujâ — un tas naw ne treschdatt til ilgi — leelas laiwâs gabje no Walmeres lihds paschu juhrâ; pa Peipufsch-esara wirf Jggauun-semmê gabje leeli kuggi. — Un taggad? — Ko dohmajeet: woi pehz tuhffstoschi gaddeem daschâ weeta ganni negawilehs un zeema sunni rees, kur taggad siwis fahlitôs wilnôs spehle un danzo?

Wahzsemme weens tehws lizzis awisês eespeest, scham trihs labbi mahzitas un audsinatas meitas no 24 lihds 32 gaddeem wezzumâ effoht un winsch labprah wehletu, tohs, pirms wehl pats nomirft, isprezzetus redseht. Katrai bes puhra 2000 dahlderus lihdsdewinas sohla. Prezzineekeem newajaga neds no augstas ziltis, neds baggateem, bet tikkuschi gohdigeem un deewabijigeem buht. Muhsu puffê jau tahdas leetas neteek awisês fluddinatas; ir ar wahrdeem un smeeklôs gohdigs tehws pee mums par kaumu turr, fawas meitas ka brakka prezzi isdahwaht. Meh zerram, Kursemmes puifchi jau tik traffi nebuhs, us Wahzsemmi tahm trihs bruhthem pakkat skreet; bet ja kas gribbetu gruntigaku sinu dabuht, tas lai lassâ Nihgas awisês, „Nigasche Zeitung Nr. 66“ un „Zuschauer Nr. 4072.“ — Bet naw ar brihnums, tur prez-zineeku truhkums effam; jo no turrenes weenu-mehr eet zilweki us Ameriku laikam wairak

wihreeschi neka seeweeschi, kas palaiķu jau miħ-laki mahjās paleek), un schogadd' pawissam wairak, neka zittōs pagahjuschōs gaddōs. Prohti, schai gaddā libds schim brihscham wairak ka 60 tuhstoschi aisgahjei Brehmenes pilsehtā ween few kuggus pahrbraufschanas dehl pastellejuschi. — Turpat Wahzsemnē tappe kalpone no sunna, fo traktu effam schlitte, kohsta. Mahzihts ahrste meitai sahles dewe, winnu dseedeja un pilnas seschas neddelas pagahje bes kahdas nepareifas jeb bailigas sihmes. Nu zuhka meitai rohka kohde un ta par to tik lohti nobihjabs, ka pehz pahri stundahim pilnigs trakkuns winnu apnehme un ta ohtrā deenā nomirre. Mahzees pee laika, sawas bailes waldiht! —

Schweizaru-semnē, Losannes pilsehtā bija no prahta ismiffis zilweks no trakkannamma isbehdsis un us sawu mahju aisdewees. Waldischana zerreja, tas winna wesselibai par labbu buhschoht; prohtams arri sewe un behrni preezajabs, tehwu pee sewis kohpt, jo winsch rahms liklahs, un tadehl tur tikke attahst. Bet weenā nakti trakkais nejauschi uszehlehs no gultas, sakampe sawus abbus behrnus, un eekam wehl sewe glahbt warreja, abbus bija pelditafschimbaga (Abzugskanal, Kloak) eemettis. Wezaku behrni wehl atmohdinaja, jaunakais bija jau nosmazis. Par negudra zilweka darzbeem neweens newarr galwoht; tadehl gudreem par winnu atschkirfchanas no zitteem jagahda. —

Beregow.

Rahdi smeekli ar lahtscheem.

No Wahzsemnes eet dauds lauschu us Ameriku, tur few ka jaunburi (jaunsemneeki) semnes gabbalu eemantohht un eekohpt un Seemelut-Amerika dauds leeli widdutschi, zits gandrihs tik leels ka puss Kursemme, jeb Rihgas un Zehsu kreise Widsemnē kohpā, kur zitti laudis nedsihwo, ne ka Wahzeeschi. Weens, Wohrbek wahrda, dsillā meschā klawu urbdams (no klawfullas winni tai semnē zuffuru wahra) eerauga

us reift leelu lahzi few lihdsasch', kas nemannoht winnam tik tivi bija danahzis, ka tam isbehgt wairs newarreja. Gan Wohrbeks warren nobijabs, bet ahtri apferdamees un labbi saprasdams, schē no behgschanas jo leelaka nelaim warroht zeltees, uslehze brascham, missigam luntscham us mugguras. Lahzis, nu wehl nifnaki, ne ka pirmin. Wohrbeks, sabijees, un us jahschanu ne pawissam eemahzihts, aisfrehje eefahkunnā kā wehjsch, bet kad peekuffis bija, gribbeja sawu jahtneeķu ar warras-spehķu nokrattiht. Kas to dewe! — Wahzeetis, lahzi labbi apkamps, ka peenaglohts sehdeja, un kaut gan lahzis atpakkal lohzidamees sohbus daschu reift jahtneeķa kahjās eezirte: schis ne dukkam ne kusfejabs. Pa tam laikam Wohrbeka beedri, kas to trohķfni dsirdejuschi, bija danahkuschi un peekuffuscham lahtscham tik ilgi par peeri krahwe, kamehr beidsjabs. — Ne welti Wohrbeks leeljahs sawas staltas, stipras jahschanas un sawa jahjama kummela, bet lahdeht lahdejabs, ja wehl sawā muhschā tahdu tohstetla lahzi buhschoht jacht bes eemaufteem!

Gan schis notikkuns ehrnigs; bet mehs tiz-zam, mellohts ne effus, jo muhsu puss preeksch nedauds gaddeem tahdi paschi sineekli notikkuschi. Ja patihkabs, stahstischi.

Taggad gan buhs daudsmas pahri pahr 40 gaddeem pagahjuschi, dsihwoja weenā muishā Widsemnē ne tahlu no juhrmallas, kur dauds leeli, dsilli un tumshi meschi, wezs stroscha,*) zittadi gohdigs un miħligs wihrene, kas daschurais pahrleekā luste druffu pahr mehru mehdsē ruhktumu ebruhkeht. It pahrdeen' tam bija ruddens jajahj us labbi tahlu lohpmuischinu, rijas sanemt. Gaddijabs weenu luggu, rudsupullamā laika, bija winsch arri us lohpmuischu jahjis, rijas sanemis, draugeem fastappees un — kā jau eet — eekuffis. Jau labba tumfa mettahs, tad wehl eedohmajabs, nu laiks effohht,

*) Widsemnē tas wezzakais muishas-usraugs tohp „stroscha“ fankts; tas irr tas pats, kas Kursemme tas „waggars.“

pahriajt. Bet — ah! Deewin! — mellbruh-
nischä, ar fo atjahje, eemauffi gan sehtinallä
farräjahs, bet pats dummals meschä! — Tas
wihram ne reeb, ne brihn'; fakkahs, fawa sirga
annnatu sinnus: tas zittur jau nekur ne effoht,
fa timejä ausajä pee kirpahm; wehsta arri drau-
gus, lai nahk beedribas dehl tohs pahri desmit
fohlus lihds — bet lai druffu attahlu paleekoht,
jo melnis nekam zittam rohkä nedohdotees, fä
pascham: arri tee draugi wehl ferwischi brihne-
schotees, redsedami, fahdu skunst-stikki pats, lai
gan wezs wihrs un stihwi kauli, darrischoht.
Labbi! eet wiffi un — riktigi reds bahläjä au-
sajä tumschu kammohlu — tas laifam melni-
tis. Stroscha mett lihdsnahzeem ar rohku, lai
paleek atastu, daglumstahs fluffitinahm kam-
mohlam, tam weegli, fa jauns puika uslez-
wirfä, un: „schkelmi, dummalihiti!“ un war-
rigs nesinuks ruhzeens, ne fa sirga sweegschana,
bet fa no kautkahda leela, lihds paschas nahwes
mohzita, breefiniga swehra, fo beedru ausis
skann, un nedf wihrs, nedf sirgs wairs redsams.
Tee beedri dsinnahs ar wehsluktureem pakkal un
pehz pahri stundahm atradde stroschu garrschlau-
ku semne gulloht, gan stipri faskrambatu, fa-
dausitu un affinaimu, bet faldi eemigguschu.
Maggi un sohbi pilni leeleem kuschkeem lahtscha
willas dewe leezibu, fahds tas schkelmigs dum-
malitis bijis, fo bija jahjis un zil tikkuschi win-
nam wirfä bija turrejees, kamehr lahjis, wiffu
fawu spehku fanemdams, winnu pee leelas ap-
fas bija nobrauzijis, fur no ta maktiga speedena
laifam nogihbe, bet pehz atkal atspirdsahs un
eemigge. Utmohdinahts winsch deewojahs nezif
reischu: tahdu stikki tas zittad gluschi rahms loh-
pansch, tas melnbruhnitiz, winnam nekad wehl
ne effoht darrijs. Utpakkal nahkoht — brih-
numb brihnuma gallä! — ihstenu bruhniti glu-
schi meerigu netahl no nelaimigas weetas pee
kirpas ehdoht atradde, bet schowakkar stroscha
wairs ne spehje sohlitu skunst-stikki rahdiht.
Wihrs dsihwoja pehz tam wehl 20 gaddus un
no tahs paschas reises dserschanu pawiffam at-
mette.

U. Krastin.

Teefas flubdinafchana s.

Uß pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts 2c. 2c. 2c.,
tohp no Wezzu muischas pagasta teefas wiffi parradu
deweji ta nomirruscha Trappes muischas (Breden)
faimneeka Grantinu Krischjahna, par furra mantu
parradu dehl konkurse spreesta, usaizinati, pee saude-
schanas sawas teefas diwju mehneschu starpä, prohti
lihds 20to Juli f. g. ar sawahm prassischanahtm un
winnu peerahdischanahtm scheitan peeteiftees.

Wezzu muischas pagasta teefa 18tä Mei 1834. I
(L. S.) M. Stehni, peeschdetais.
(Nr. 165.) Runsen, pagasta teefas farihweris.

Uß pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts 2c. 2c. 2c.,
tohp no Tahschu pagasta teefas wiffi tee, kam taisnas
mekleschanas pee ta Tahschu faimneeka Pehrkonu In-
drika buhtu, fas stiktas mahju kohpschanas un inven-
tariuma truhkuma dehl no sawahm mahjahm islikts
un par furra mantu konkursis nolikts tappis, scheit
usaizinati, lai lihds 17to Juli f. g. pee schihs pagasta
teefas peeteizahs.

Tahschu pagasta teefa 2trä Juni 1834. 3
Jaun Matschula Mattihs, pagasta wezzakais.
Sontag, pagasta teefas farihweris.

No Leelas Seffawas pagasta teefas tohp wiffi tee,
kam kahdas parradu prassischanas pee ta Leelas Seffa-
was faimneeka Pubrizzu Krischjahna buhtu, fas sa-
was mahjas nespehziabas dehl atstahjis un par furra
mantu parradu labbad zaur schihs deenas spreeduma
konkursis nolikts tappis, usaizinati, lai lihds 7to Juli
f. g. scheit peeteizahs, ar to pamahzischanu, fa weh-
laki neweens wairs netaps peenemts.

Leelas Seffawas pagasta teefa 7tä Mei 1834. I
(L. S.) ††† Siebart Jahn, pagasta wezzakais.
(Nr. 81.) F. Heinz, pagasta teefas farihweris.

Zaur scho flubdinafchana tohp wiffem, kam kahdas
taisnas prassischanas un mekleschanas pee ta Rektes
Kahrka buhtu, kursch lihds schim Heidenes Rektes
mahjas par faimneeku bijis un tahs paschas nespehzi-
abas dehl nodewis, — par sinnu un wehralifschanu
sinnam darrihts, lai ar sawahm parradu meklescha-
nahm wifswehlaki lihds 21mo Juli 1834 pee Heidenes
(Wirkus muischas) pagasta teefas peeteizahs, fo pehz
schi termina neweens wairs netaps dsirdehts.

Heidenes, 19tä Mei 1834. I
Raifu Furris, pagasta wezzakais.
(Nr. 52.) C. F. Ewert, pagasta teefas farihweris.

No Bauffas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee teem schinni gadda nomirruscheem Krohna Mehmeles muifchas fainneekem Wilzinu jeb Matschemu Geddarta un Wasnizfalku Klinfa Utta un winnu seewahm buhtu, usfaukti, lai wifschwehlaki lihds 28to Fuhni f. g. pee schihs teefas peeteizahs, ar to pamahzifchanu, ka wehlaki neweens wairs netaps peenemts.

Bauffas pagasta teefa 21ma Mei 1834. I

(Nr. 184.) Geddart Strehl, pagasta wezzakais. Fr. Leh, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas pee ta nomirruscha Buktifches fainneeka Lauku Dgle Unfa buhtu, tohp schein usazinati, lai lihds 20to Juli f. g. pee schihs pagasta teefas peeteizahs. Kas to nedarrihs, wehlaki wairs netaps peenemts.

Buktifches pagasta teefa 26ta Mei 1834. I

† † † Fahnait Sahmel, pagasta wezzakais. (Nr. 14.) F. G. Lindemann, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

No Dhsolu muifchas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee tahs atlikfufchas mantas ta nomirruscha Krohna Abawes muifchas kalpa Buktu Furra buhtu, usazinati, lai wifschwehlakt lihds 24to Fuhni f. g. ar sawahm parahdifchanahm par schahbahm prassifchanahm pee Dhsolu muifchas pagasta teefas peeteizahs; jo wehlaki neweens wairs netaps peenemts.

Dhsolu muifchas pagasta teefa 20ta Mei 1834. 2

† † † Danken Mahrtin, peefehdetais. (Nr. 164.) Jeannot Grosset, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Zai nakti no 15ta us 16tu Mei tam Krohna Rumbara fainneekam Duhriau Ehrmannim weens behrs firgs, ar mellu asti un farreem, 9 gaddus wezs, un weens melß firgs, 11 gaddus wezs, no gannibahm sagts tappis. Kas tam fainneekam schohs firgus atskappehs, dabhuhs 6 fudr. rublus. I

(Luttrines pagasta teefas appakschrafst.)

Zitta flubdinafchana.

Za Tahschu muifchas pollize usazina wiffus tohs, kas pee Tahschu dsintas muifchas peerakfitti, un arr usnemfchanas fihmes no ta rukka tahs astotas rewifiones dabbutufchi, ohtru reifi tahs fihmes schepaf preekfcha rahdiht, ka ta augfcham teifta muifchas pollize fimmah warr, woi neweens islaisst jeb aismirfist tappis. Kas lihds 15to Fuhli f. g. nehuhs sawas fihmes rahdijufchi, paschi buhs wainigi kad ffrahpe fluhß. Tahschos 2tra Juni 1834. 3

Siina no kahdas jaunus grahmataß.

Birfchu un Sallas draudßes mahzitais Lundberg, kas „to zeemu fur feltu taifa“ faween mihleem Latweefcheem rohta dewis, taggad atkal jaunnu grahmatinu wiffuwairaf Latweefchu behrneem par labbu irr farakfittis un to lifs rakfids eespeest. Schai grahmatu buhs tas usrakfist:

Ka Indritis no ohfolu kalna pee Deewa atfihfchanas nahze.

Stahsti Latweefchu behrneem par labbu no Wahzu wallodas pahrtulkoti.

Schai grahmatu buhs 70 woi 80 lappaß (Seiten) un malfahß eeseeta 30, ne = eeseeta 20 fudr. kap. Grahmatu bohdes ta pehz laika buhs dahrgaka.

Kad nu wiina grahmata „zeems“, fur feltu taifa“ no muhsu peeaugufcheem semmes fohpejeem mihligi tappe usnemta un labprahf lassita, tad schi grahmata, ka mehß zerrejäm, behrneem patifs un labbus auglus neffihß. Mehß luhdsin luhdsam wiffus zeenigus Kursemmes un Widssemmes mahzitajus, lai scho sinnu faween draudßes behrneem flubdina, to pirzeju wahrduß peerakfta un tohs lihds ar to fawä laika fanemtu naudu aifsuhata keeljelgawä pee gubernementa drikketaja Steffenhagen funga, woi Ribgä pee grahmatu pahrdeweja Deubner funga, woi Depfin muifchä pee augftas gudribas daktera Merkel funga, woi Birfchu muifchä taifui pee mums pascheem.

Lihds 1mai September deenai ta peerakftifchana taps peenemta. Wiffi zitti zeenigi fungi un Latweefchu behrnu draugi un apghadataji no mums luhgti tohp, lai to peerakftifchanas darbu labprahftigi usnemm.

Birfchu basnizfunga muifchä 27ta Mei mehnefscha 1834.

F. F. Lundberg, Birfchu un Sallas draudßes mahzitais.

W r i h w d r i e e h t.

No juhmallas-gubernementu augftas waldischanas pufßes: Hofrahf von Braunfchweig, grahm. pahrluhfotais.